N:o 14. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Expedition: Kammakaregatan 50, n. b. | NORDISKT MUSIKBLAD. | Stockholm den 15 September 1896. | Pris: Helt år 5 kr. — Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 16. Årg.

Marlborough-visan,

sjungen i Vestergötland.

I ett par nummer af »Ny Illustrerad tidning» har en uppsats med titel »*När Malmborg i krig skulle draga..*» *En gammal visas historia* nyligen varit synlig. Denna visas historia är visserligen mera af literärt än musikaliskt intresse, men icke dess mindre torde en musiktidning ha skäl att omnämna densamma, och anledning dertill har den nämnda uppsatsen gifvit oss. Ur densamma, hvilken i sin helhet ej lämpar sig att här anföra, göra vi till en början nedanstående utdrag:

»Det är intet tvifvel om att fransmännens återupplifvande af Malbrouksången hade ett bestämdt afseende på Marlboroughs segrar. Erkännas måste dock att intet moment i visan har sin motsvarighet i hertigens lif. Marlborough-visan tecknar alldeles tydligt en korsriddare eller forntida baron, som stupade på slagfältet. Och »Herr Marlborough» befann sig, vid den tidpunkt då visan sammanskrefs, i högönsklig välmåga. Det bör äfven antecknas att upphofvet till Marlborough-visan tillskrifvits den berömda madame de Sévigné.

Tvenne olika versioner af »Marlbrough s'en va-t-en guerre» existera. Först hafva vi den gamla korsfararesången och sedan den moderna visan med dess burleska karakter. Den förra anses ha tillkommit så der omkring anno 1200. Den senare hopsattes år 1709, strax efter slaget vid Malplaquet. Båda hafva gemensamt det melodiska omqvädet eller refrängen »Mironton, mironton, mirontaine», som Littré i sin »Dictionnaire de la Langue Française» säger vara »ett slags folklig refräng, som återger ett ljud men icke har någon annan mening».

Den första versen har på franska, såsom bekant, följande lydelse:

»Marlbrough s'en va-t-en guerre —
Mironton, mironton, mirontaine! —
Marlbrough s'en va t-en guerre.
Ne sais quand reviendra.»

I den gamla svenska, af folket sjungna öfversättningen, som har flera olika versioner, af hvilka vi dock icke känna någon i tryck, lyder texten bland annat:

»När Malmborg* i krig skulle draga —
Meletum, tum, tum, mellantalte.
När Malmborg i krig skulle draga,
Så trodde vi han skulle komma hem.»

* »Malmborg» är en förvrängning från förra delen af vårt århundrade. Förut sjöng man Melbör, Melber, o. s. v. *(N. I. T.)* — Från hvilken tid namnet »Malmborg» börjar förekomma känna vi ej, men det vore af intresse att veta, när förf. i N. I. T. funnit det först användt. Måhända är det af helt färskt datum från den tid då Dahlgren skref sin Soldatvisa (se »Filikromen») om danska kriget 1848, deri en vers börjar »Vår öfverste var Malmborg och han blef general» (fullt exakt, som bekant). *Red.*

Så långt N. I. T. Marlborough-visan kom under 1780-talet för melodiens skull på modet såsom vaggvisa vid hofvet i Versaille, spridde sig snart öfver Frankrike och ännu längre samt trycktes, med tillhörande gravyrer, på solfjädrar, eldskärmar etc. Det berättas att Napoleon I brukade gnola på Marlborough-visan, när han steg till häst för att begifva sig på sina fälttåg. De burleska orden hade troligen under spanska tronföljdskriget spridts bland folket genom Villars och Boufflers soldater. Melodien till visan antages vara känd redan under medeltiden (N. Fam. B). Det är troligt, att visan kommit till svenska landsbygden genom krigsmän, hvilka deltogo i kriget mot fransmännen och Napoleon I.

Marlboroughs-visan, sådan densamma här till ord och melodi anföres, sjöngs vid midten af detta århundrade ofta nog i Upsala inom Vestgöta nation, der den älskvärde, glade bibliotekarien Chr. H—n i studentsamkväm föredrog densamma. Han hade hört den sjungas af en gumma i hembygden och upptecknat densamma. Visan var hans specialitet — sångare var han för öfrigt just icke —, och framställningen var oefterhärmligt komisk likasom vestgötadialekten i hans mun var verkligen »klassisk». Refrängen sjöngs i kör.

Då författaren i N. I. T. talar om förekomsten af »olika versioner» af visan, torde det ej vara utan intresse

Marlborough-visan, sjungen i Vestergötland.

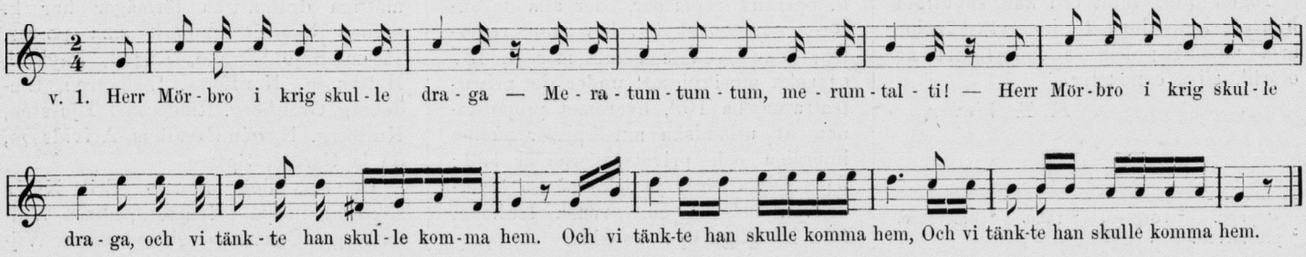

att bevara »i tryck» den här anförda vestgötaversionen, som har nedanstående lydelse, och hvartill musiken, sådan visan sjöngs, förekommer på första sidan. Namnet Marlborough har här på vestgötaspråk blifvit tolkadt som »Mörbro» (= Mörbror = Morbror). Hvad melodien beträffar får man allt efter orden använda en åttondel i stället för två sextondelar eller tvärtom. Sjelfva texten till visan följer här:

Herr Mörbro i krig skulle draga —
Mera tum, tum, tum, merumtalti!
Herr Mörbro i krig skulle draga,
Och vi tänkte han skulle komma hem.

Han kommer väl hem till påska —
Mera tum etc. —
Han kommer väl hem till påska
Eller ock till Trefaldighetsdag.

Trefaldighetsdag är nu fallen —
Mera tum etc. —
Trefaldighetsdag är nu fallen,
Och herr Mörbro han kommer inte hem.

Frun opp i tornet och klifver —
Mera tum etc. —
Frun opp i tornet och klifver
Så högt som möjeligt var.

Der fick hon se sin pascha[1] —
Mera tum etc. —
Der fick hon se sin pascha,
Så svartklädd och besörjd.[2]

»Och hör du, min kära pascha» —
Mera tum etc. —
»Och hör du, min kära pascha!
Säg hvad nytt medförer du dig?»

»Lägger bort eder vackra blomma» —
Mera tum etc. —
»Lägger bort eder vackra blomma
Och eder rosenröda rubb!»[3]

»Det nya jag medförer —
Mera tum, etc. —
»Det nya jag medförer
Skall pressa tårar ut.»

»Herr Mörbro, han är döder» —
Mera tum etc. —
»Herr Mörbro han är döder
Och lagder uppå bår.»

»Men säg huru blef han buren —
Mera tum etc. —
»Men säg huru blef han buren
Af de fyra forcerare[4] der ut?»

»Den förste bar hans värja» —
Mera tum etc.
»Den förste bar hans värja,
Den andre bar hans sköld»

»Den tredje förde prextafven»[5] —
Mera tum etc.
»Den tredje förde prextafven,
Den fjerde — slätt ingenting.»

—o—

Ingen bild, intet ord kan så uttala hjertats individuelaste, innersta känslor som musiken; hennes innerlighet är oförliknelig, oersättlig.

F. T. Vischer.

[1] page. [2] sorgsen. [3] robe. [4] officerare. [5] prestafven.

Kunglig scen — nationalscen.

Ur »Musikaliska studier» af dr Adolf Lindgren.

(Forts. och slut.)

Men om »nationalteatern» i sin början ej var särdeles nationell i inre och djupare mening, så kunde den ju möjligen blifvit det sedermera. För att utröna proportionen i antalet pjeser, gifna å de kungliga scenerna och å privatscener i Stockholm, äfvensom mellan pjeser af svenskt och utländskt ursprung å båda hållen, har jag genomgått samtliga Tal- och Sångpjeser i Dahlgrens Anteckningar om Stockholms teatrar, hvilket arbete omfattar åren 1737—1863. Resultatet är följande tabell:

		Kungliga scener	Andra scener	Summa
Talpjeser	Svenska	121	252	373
	Utländska	697	1,142	1,839
Musikpjeser	Sv. text o. musik	77	137 81	306
	Sv. musik, utl. text	60	88 169 158 148	
	Utländsk musik	199	91	290
	Summa	1,154	1,654	2,808

Att totalsumman 2,808 ej fullt öfvernnsstämmer med Dahlgrens (2,813) beror på, att jag dels uteslutit alla pjeser med onämnd nationalitet eller författare, dels naturligtvis upptagit på två ställen alla pjeser, som gifvits *både* å kunglig scen och å någon annan. Bland svenska musikpjeser har jag räknat alla, som åtminstone till någon del uppgifvas vara komponerade af svenska tonsättare, till hvilka jag, för att vara så liberal som möjligt, hänfört äfven de i utlandet födda Uttini, Johnsen, Naumann, Vogler, Kraus, Hæffner, Du Puy, Brendler, Foroni och Pacius, ehuru det är oegentligt att anse åtminstone de här blott tillfälligtvis gästande kapellmästarne Naumanns och Voglers verk såsom svenska. Trots denna liberalitet mot k. operans repertoar, der alla de anförda namnen skylta, har denna repertoar icke lyckats samla mer än 137 svenska musikpjeser, under det privatteatrarna ha 169, hvaremot proportionen af utländska musikpjeser mellan kungliga och privatscenerna är 199 : 91. Detta visar ju icke någon öfverdrifven månhet om svensk tonkonst från kungliga operans sida.

I fråga om talpjeser visa privatscenerna visserligen absolut större antal af både utländska och svenska sådana; men går man in på proportionen mellan båda slagen, så visar sig äfven här en relativt större öfversigt af svenska alster å privat än å kunglig scen, ty 1,142 : 252 = 697 : 154 i rundt tal. Alltså borde kungliga scenerna hafva 154 svenska pjeser i stället för 121, för att kunna sägas gynna den svenska alstringen i samma grad som privatscenerna.

Ser man blott på antalet gifna pjeser, så ligga således privatteatrarna afgjordt öfver i fråga om att understöda den inhemska produktionen. Men gå vi från kvantiteten till kvaliteten, så ställer sig förhållandet onekligen vida förmånligare för den kungliga fosterländskheten, som snart nog visade sig förstå, hvad publiken ville ha, och småningom assimilerade sig med den Stenborgska teaterns repertoarpjeser. Slår man i Dahlgrens anteckningar upp namnen på de i Flodmarks »Stenborgska skådebanorna» förtecknade pjeser, så finner man snart, att en mycket stor del af de stycken, som Stenborg först presenterat å olika scener vid Munkbron, Eriksberg, Humlegården etc., sedermera skylta på de kungliga scenerna Operan, Bollhuset eller Arsenalen.

Detta närmande till det verkligt folkliga är ett drag, som hedrar Gustaf III långt mer än sjelfva skapandet af den dyrbara operainstitutionen, hvilken aldrig riktigt synes hafva ingått i nationens medvetande, åtminstone icke i fråga om att ersätta hvad den kostat.

Emellertid blefvo nu svenska både författare och tonsättare representerade på de kungliga scenerna i ganska riklig grad, i synnerhet sedan Stenborgs privilegium inköpts 1799 och dessa scener således i flera decennier framåt voro så godt som utan några privata medtäflare.

Och det var icke blott en Kellgren, Gyllenborg, Lepold, Adlerbeth m. fl., som då representerades på de kungliga tiljorna, utan äfven en Kexell och Envallsson vunno småningom der inträde, hvaremot Hallman måtte ha befunnits för grof, ty han släpptes aldrig dit (utom genom »Tillfälle gör tjufven», der ju dock Armfelt varit medarbetare). Längre fram i tiden fingo der plats ej blott en Ling, Beskow, Böttiger, Börjesson, Runeberg, Topelius, utan äfven en Blanche, Jolin, Hedberg, Dahlgren. Ja, äfven för rätt medelmåttiga dramatiska förmågor har k. scenen liberalt upplåtit sina portar, såsom Skjöldebrand, Ristell, Paykull, Holthusen, Nordforss, Lindegren, Lindeberg, Granberg, Ridderstad, Bjursten, Kullberg, Hyltén-Cavallius, Arfvidsson, de la Gardie, Sparre.

Deremot fick Lidners »Erik XIV» söka sig in på privatscen, likaså Wallenbergs »Susanna» och sedermera Wij-

kanders »Napoleon på S:t Helena». Bland författare, som uteslutande fått hålla sig till privatbanan och ej förunnats inträde på den kungliga, må i öfrigt nämnas Uller, C. H. Rydberg, Hyckert, F. Berndtson och Moqvist samt intill närvarande tid Evers, Hodell, Gustafsson, Malle, M. Cramær, S. Kinmanson m. fl. Må man ej tycka, att detta förhållande borde vara sjelfskrifvet vid en del af dessa namn! För hundra år sedan var man liberalare än nu; då hade det helt visst icke ansetts opassande att upptaga t. ex. »Andersson, Pettersson och Lundström» eller »Jon Blund» på kunglig scen.

Men nu har Dramaten blifvit så fasligt förfinad och förfranskad, att d.n lär ha blifvit naivt förvånad öfver att »Regina von Emmeritz» der kunde gå med sådan framgång! Till den grad har man vuxit ifrån de fosterländska och folkliga tendenserna. Sant är väl, att de flesta bland de senare decenniernas mera bemärkta svenska dramaturger blifvit på kunglig scen representerade: Hagberg, Josephson, Bäckström, Wecksell, Wijkander, Christiernson, Dietrichson, Augusta Braunerhjelm, Mattis, Emilie Lundberg, Ernst Ahlgren, Agrell, Leffler, Anna Wahlenberg, Geijerstam, Lundqvist, Molander, Michaelsson, Staaff, Melin, T. Hedberg samt först och sist Strindberg. Men det blir dock alltid ett svårt gravamen, att Strindbergs »Mäster Olof» ej kom upp på kunglig scen förr än den redan väckt uppseende på en privatteater. För närvarande behöfver som bekant Dramaten en grundlig reform; stora skådespel måste åter få stadig plats der, utstyrselpjeser och strunt måste vika.

Om således den kungliga scenen visserligen ej kan sägas hafva försummat de fosterländska intressena, så har den dock ej heller alltid tillgodosett dem såsom vederbort för en nationalteater. Eget är, att en af våra ostridigt mest nationella lustspelsförfattare, August Blanche, är jemförelsevis sparsamt företrädd på kunglig scen, under det Jolin der fick upp nästan allt hvad han skref, hvilket tvifvelsutan sammanhängde med den lilla omständigheten, att han var anställd vid denna scen.

Alldeles obegripligt synes mig, att två sådana snillen som Stagnelius och Almqvist ej fått något af sina många dithörande arbeten framförda på *någon*, vare sig kunglig eller privatteater. Låt vara, att deras alster ej äro öfverdrifvet dramatiska i strängare mening, de äro dock så fulla af poesi och originalitet, att de väl kunnat förtjena försöket att spelas, lika väl som många produkter, som utan att vara stort mera dramatiska varit tämligen blottade på poesi. Särskildt har det förundrat mig, att ingen af våra tonsättare kastat sig öfver dessa arbeten, af hvilka en del tyckas enkom skapade till operatexter.

Gå vi öfver till musikpjeserna, så kan det äfven der sanningsenligt sägas, att de flesta af våra sceniska tonsättare verkligen blifvit företrädda på k. operans tiljor. Utom ofvan omtalade utländingar finner man namnen Åhlström, Braun, Eggert, Struwe, Grenser, v. Kapfelman, J. F. Berwald, Gustaf, A. Lindblad, Crusell, Boman, Dannström, v. Boom, Rubenson, Randel, Bendix, Söderman, Berens, Norman, Hallström, Nordquist, Dente, Jacobsson, Ölander, Henneberg, Hallén, Munktell, Saloman m. fl., ja till och med blygsamma vådevillkompositörer såsom Zander, Ahlström och J. W. Söderman fingo vara med på ett hörn på den tiden, då k. operan var liberalare och dess repertoar icke så begränsad som nu. Endast på privatscener, men icke på den kungliga representerade äro deremot Gille, de Wahl, Czapek, Stolpe, Lewerth, v. Heland, Kjellander, Berens j:r, Hultén, Littmark m. fl. Huruvida k. operan gjort allt hvad som bort göras för inhemska tonsättare, kan betviflas. Man erinrar sig exempelvis, att Franz Berwalds »Estrella» var färdig 20 år innan den kom upp, och att densammes »Drottningen af Golkonda» fortfarande ligger gömd och glömd.

Men äfven om operan gjort allt möjligt för svensk tonkonst, så kan hon ändå aldrig blifva någon nationalteater i egentligare mening, förr än vi verkligen få en nationell och lifskraftig skapande konst i denna genre. Men detta tycks dröja, och det synes öfver hufvud icke ligga för det svenska lynnet, åtminstone beträffande den stora operastilen. För de mindre formerna, den folkliga vådevillen, det romantiska sångspelet eller skådespelet med musik, synas vi ega i någon mån sjelfständig begåfning, men den stora operastilen har hos våra tonsättare alltid antagit formen af imitation, vare sig efter Gluck, Mozart, Weber, Meyerbeer, Gounod eller Wagner, och aldrig varit rikligt representerad.

Såsom jag i början antydde, kunna taldramer och sångspel hos oss sägas hafva framgått ur ett nationellt behof, men icke den stora operan, hvars institution föddes på kunglig befallning och derför äfven vidmakthölls af följande konungahof såsom en ambitionssak, ända tills hon kastades i armarna på staten. Sedan nationens representanter tydligt nog betackat sig att betala den för våra förhållanden oproportionerligt dyrbara slöserskans skulder, återstod slutligen ingen annan utväg att hålla henne på fötter än att vädja till spelpassionen. Med hjelp af denna mäktiga häfstång får hon visserligen omsider ett nytt hus, men huruvida hon ens i detta kommer att framdeles få debet och kredit att gå ihop, torde vara mycket osäkert. Man kan ju i hvarje fall tills vidare få hoppas, att denna nya scen må blifva en nationalteater i högre grad än de föregående, helst om der kommer att förenas lyrisk och dramatisk konst och hufvudvigten lägges på den *senare*.

Men då blir det allt nödvändigt att också för operan bättre än hittills taga vara på svenska språket: dels genom att söka uppamma en inhemsk sångkonst, så att våra sångare ej behöfva studera i Paris och lära sig ett franskt uttal, som sedan förstör det svenska; dels genom att formligen förbjuda hvarje längre engagement af främlingar på annat vilkor, än att de lära sig svenska, på det man må slippa den senaste tidens vidunderliga permanenta »gästspel», som göra språkförbistringen kronisk.

Chopin.

Af F. Hueffer, efter Karasowski.

Frédéric Chopin föddes i Warschau den 1 mars 1809. Hans fader var vid denna tidpunkt enskild lärare hos grefve Frédéric Skarbek, efter hvilken gossen erhöll sitt förnamn. Chopins ungdom var så lycklig och lugn, som man kan önska sig. Hans föräldrar befunno sig i oberoende, om också just icke i lysande omständigheter, och gossens uppfostran öfvervakades sorgfälligt af de skickligaste lärarne i Warschau; men framför allt stodo familjens medlemmar i ett ömsesidigt förhållande af kärlek och aktning till hvarandra. Chopins bref till hans föräldrar och syskon andas den ömmaste tillgifvenhet, och han upphörde aldrig under sin lysande bana i Paris att ihågkomma och sakna sitt barndomshem. En som kände honom väl — George Sand — plägade säga, att hans moder var hans enda verkliga passion. Lik de flesta stora musikidkare visade Chopin redan vid mycket tidiga år sinne för sin konst, och han hade gjort sina första försök i komposition långt innan han ännu kunde skrifva hvarken noter eller bokstäfver. En välvillig lärare måste teckna upp, hvad den tidigt utbildade lärjungen mera antydde än verkligen spelade på pianot. Sin debut såsom virtuos gjorde gossen år 1818 på en konsert för de fattiga, då hans förvånande makt öfver instrumentet väckte uppseende och lade en fast grund till hans namn och rykte på platsen. Främmande framstående personer inbjödos att höra och beundra detta underbarn; en vigtig följd af denna hans tidiga framgång var derjemte det beskydd, han åtnjöt af den konstälskande och högt bildade polska aristokratien. Damerna, tillhörande de stora familjerna Czartorisky, Sapiecha, Radzivil, funno ett nöje i att smeka den snillrike gos-

sen, och på detta sätt började Chopin att redan vid unga år få inandas luften i »salongen», som sedermera under hela lifvet förblef den atmosfer, der han bäst trifdes. De farliga följderna af en sådan omgifning motverkades lyckligtvis af Chopins lärare, Elsner, en framstående musiker, som var lika så sträng i sina konstnärliga fordringar som han var fri från pedanteri. Dessutom skyddades gossen tillräckligt genom sin naturliga blygsamhet från de faror, som ett obetingadt beröm kunde medföra.

Öfver Chopins barndom hvilar ett visst idylliskt behag, sådant som man gerna vill sätta i förbindelse med stora lyriska förmågors tidiga utveckling. Vi kunna sjelfva föreställa oss en svärmisk ungdom med öppet sinne för himlens och fältets och den ensliga skogens skönheter, men på samma gång road af ett likstämmigt umgänge och på det högsta förtjust af att komma i beröring med ädla och fint bildade kvinnor. Men roande karaktersdrag saknas ej heller i denna tafla. Ett drag af uppsluppen skämtsamhet vilja vi anföra. Chopin sammanskref en gång ett näsvist bref på det slags rådbråkade polska, som begagnades af de judiska krämarne, och afskickade det till en adelsman, efter att hafva undertecknat det med en stackars judes namn, som var väl känd bland de högre ståndeu. Adelsmannen var bekant för sitt häftiga lynne, och den oskyldige juden skulle hafva blifvit grundligt genompryglad, om icke Chopins författarskap till brefvet i tid blifvit upptäckt. Det skratt, som uppstod på magnatens bekostnad, säges hafva botat honom för hans älsklingssynd, och sedermera begagnade han blott sällan piskan och »endast då det var nödvändigt», såsom hr Karasowski försigtigt tillägger.

Till samma kategori hör Chopins ovanliga förmåga att förlöjliga personers egenheter. Redan som gosse förvånade och roade han sina vänner genom att efterhärma en tysk protestantisk prestmans åtbörder och brutna polska; och många år senare uppväckte han en fransk skådespelares afund för sin utomordentliga skicklighet i att efterhärma åtskilliga framstående pianister både med hänseende till deras personliga sätt att vara och deras artistiska uppträdande. Med sitt anslående utseende och sin starkt utpräglade individualitet var Liszt i synnerhet en af Chopins älsklingsmodeller, till icke ringa nöje för de båda vännerna. Besynnerligt är, att detta afgjordt dramatiska anlag icke fann någon motsvarande utveckling i Chopins konst. En anekdot, som berättas från hans tidigare ungdom, kunde gifva anledning till tron på tillvaron af en förborgad dramatisk talang hos honom. För att lugna sin faders ostyriga lärjungar säges Chopin hafva improviserat och på pianot åskådliggjort en lång historia om tjufvar och röfvare med en sådan kraft i utförandet, att han på det högsta uppskrämde sina unga åhörare, och sedan bragte dem till sömn genom att antyda, huru tjufvarne efter väl förrättadt värf tryggt lägga sig till hvila djupt in uti en tät skog. Dylika saker berättas äfven om Schumanns tidigare ungdom. Och dock misslyckades äfven han i hög grad i dessa dramatiska försök, hvilka Chopin icke ens vågade sig på.

Med undantag af några utflykter till landet, der han njöt af solsken och frisk luft samt af folkets sånger, tillbragte Chopin sin första ungdom i hemmet. Hans konstnärsbana synes hafva blifvit bestämd redan mycket tidigt, men hans allmänna uppfostran blef derför icke försummad. Under föräldrars och systrars kärleksfulla vård växte han upp till en väluppfostrad, sällskapligt bildad och derjemte ömsint yngling — tyvärr allt för vek och känslig för lifvets strider och sitt eget hjertas lidelser, såsom vi snart skola få se.

Ett vigtigt afbrott i detta stilla lugn var hans första resa, som gälde Berlin och som väl kunde anses som en ganska äfventyrlig sak på den tidens bottenlösa, polska vägar och med de stora, klumpiga preussiska diligenserna till fortskaffningsmedel. Till Berlin anlände de dock utan några äfventyr, Chopin och professor Jarocki, en vän till familjen, som reste till den preussiska hufvudstaden för att vara närvarande vid ett naturforskarmöte, och med glädje åtog sig att blifva den oerfarne ynglingens handledare och rådgifvare. Denna resa hafva vi att tacka för den första serien af bref i Karasowskis bok. Det måste på det hela taget erkännas, att dessa bref icke ens uppfylla måttliga förväntningar. Möjligen hafva de förlorat mycket genom öfversättarens bristande skicklighet; smeknamnen, de förtjusande diminutiven, och andra kärlekens behagliga *fioriture,* hvarpå det polska språket är så rikt, trotsa dessutom hvarje återgifvande. Man kan icke heller misstaga sig om, att Chopin är en klok och skarp iakttagare. Han vandrade omkring på gatorna i Berlin med öppna ögon och spänd uppmärksamhet på allt, från det storartade Königliche Schloss, ända ned till damernas *tournure,* som han, i förbigående sagdt, på det högsta klandrar. Särdeles muntrande är hans starka antipati emot naturvetenskapen och dess målsmän. Der förekommer t. ex. en skizz om en tankspridd professor, som på en offentlig middag midt uppe i ett lifligt, lärdt resonnemang trummar med sina icke särdeles rena fingrar på sin grannes — Chopins — tallrik, till icke ringa afsmak för denne nogräknade unge man. Här fanns således ett rikt ämne för satirikern, och Chopin var icke den, som lät tillfället gå sig ur händerna. »Många af dessa personer», säger han, »tyckas mig likna karrikatyrer, och jag har redan indelat dem i klasser.» Alexander von Humboldt, hofmannen och mannen af verld, finner allena nåd inför hans ögon. »Han ser helt annorlunda ut, än de andre»; skrifver han ock: »han talade franska med oss lika så väl, som om det varit hans eget språk; till och med ni, käre fader, skulle hafva sagdt det.»

Chopins resa till Berlin åtföljdes snart af en annan till Wien, och det var här, som han först verkligen uppträdde inför allmänheten både som tonsättare och pianist. Den lyckliga utgången häraf lemnade intet öfrigt att önska. Chopins spel mottogs med mycken hänryckning såsom någonting fullkomligt nytt och originelt, och i hans egen blygsamma berättelse om händelsen fäster han sig särskildt vid den omständigheten, att han var damernas gunstling. Hans *touche* beundrades såsom något underbart poetiskt, ehuru något för mild och eterisk för stora konsertsalar, och hans kompositioner erkändes med ens såsom varande ingifvelser af en utpräglad egendomlighet. Naturligtvis saknades ej sådana, som sökte tadla och nedsätta honom, i synnerhet från det klassisktvetenskapliga lägret, men på det hela taget började Chopin sin bana under de mest gynsamma förhållanden. Af det uppåtsträfvande snillets vanliga kamp visste han litet eller intet; ej heller skulle hans känsliga och veka natur hafva varit i stånd att uthärda en sådan strid. Bland de konstdomare, som varmast helsade den uppgående stjernan välkommen, bör Schumann nämnas i främsta rummet, och hvad särskildt beträffar hans artikel om Chopins Opus II, Don Juans-fantasien, så inger den, ehuru något öfverspänd, dock den högsta tanke om Schumanns kritiska urskilningsförmåga, helst som kompositören då var fullkomligt okänd och verket af jemförelsevis ringa betydelse enligt kritikens vanliga regler. Men Schumann såg diktarens själ och mästarens hand i hvarje taktstreck, och af hvad som hade blifvit gjordt, insåg han med ens, hvad som kunde göras — *ex ungue leonem.*

(Forts.)

Stockholmsutställningen 1897.

Teater- och musikutställningen.

Inrymd i en särskild paviljong vid Trädgårdsutställningens byggnad, synes denna blifva af större intresse, än från början kunnat förutses, och kommer att erbjuda ett litet intressant svenskt teaterhistoriskt museum.

Utställningsföremål anmälas dagligen från skilda delar af landet, och många

föremål af värde, hvilkas tillvaro förut varit obekant, ha kommit i dagen. Äfven från utlandet väntas utställningsföremål, och ha sådana redan blifvit anmälda. Bl. a. har grefvinnan Christina Nilsson-Miranda erbjudit sig att sända sitt stora, berömda porträtt som Ofelia, måladt af Cabanel.

I sammanhang med utställningen väntas utkomma ett par större teaterhistoriska arbeten, liksom också den för utställningen utgifna specialkatalogen blir försedd med teaterhistoriska notiser.

Äfven det statistiska materialet för spelåret 1895—96 rörande teatrar, teatersällskap och svenska musikföreningar har delvis inkommit och bör genom benäget tillmötesgående och intresse för saken kunna blifva fullständigt.

Anmälningar om föremål och statistiska uppgifter böra dels för utrymmets indelning och dels för montrers förfärdigande insändas snarast möjligt under adress: k. operan, Stockholm.

Rich. Wagners operor

i kronologisk följd.

Då festspelen i Bayreuth detta år särskildt riktat uppmärksamheten på Wagneroperorna, torde nedanstående förteckning ha intresse för dagen, i det densamma visar tiden för komponerandet och första uppförandet af Wagners operor.

		Komponerade	Först uppförda i	
1.	Die Feen	1833	München	1843
2.	Das Liebesverbot	1834—36	Magdeburg	1836
3.	Rienzi	1838—40	Dresden	1842
4.	Der fliegende Holländer	1841	»	1843
5.	Tannhäuser	1842	»	1845
6.	Lohengrin	1846—47	Weimar	1850
7.	Rheingold	1853—54	München	1869
			Bayreuth	1876
8.	Walküre	1856	München	1870
			Bayreuth	1876
9.	Tristan och Isolde	1855—58	München	1868
10.	Die Meistersinger	1861—67	»	1868
11.	Siegfried	1869	Bayreuth	1876
12.	Götterdämmerung	1870—74	»	1876
13.	Parsifal	1877—82	»	1882

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. operan. Sept. 2. Adam: *Konung för en dag* (Nemea, Zelida: frökn. Karlsohn, Lindegrén; Zephoris, Mossul, Zizel, Piffear: hrr Lundmark, Lundqvist, Grafström, Henriksson). — 4, 14. Wagner: *Lohengrin* (Elsa: fru Östberg; Telramund: hr Söderman). — 6. Wagner: *Tannhäuser* (Elisabeth: fru Brag). — 7, 11. Gounod: *Romeo och Julia* (Julia: frök. Petrini, Gertrud: fru Strandberg, Stefano: frökn. Karlsohn, Hallgren; Romeo, Capulet, Tybalt, Mercutio, pater Lorenzo: hrr Ödmann, Lundqvist, Lundmark, Söderman, Sellergren). — 9. Thomas: *Mignon* (Mignon, Philine: frökn. Lindegrén, Kragballe; Meister, Lothario: hrr Ödmann, Nygren). — 12. Donizetti: *Regementets dotter* (Marie: fru Östberg; Tonio, Sulpiz: hrr Bratbost, Sellergren). — 13. Mozart: *Trollflöjten.*

Märkligaste tilldragelsen å k. operan denna månad är »Romeo och Julia» med hr Ödmanns jubileum såsom tillhörande vår opera sedan 25 år tillbaka, räknadt från den dag han inskrefs bland dess elever. Salongen var fullsatt och den omtyckte sångaren blef rikt hyllad. Så öfverlemnades till honom redan efter andra akten en praktfull lagerkrans med band i de svenska färgerna och gyllene inskrifter, tolkande att den utgjorde en minnesgåfva från k. operans artister. Från dess chef, kammarherre Burén, erhöll han en större silfvervas fyld med rosor. Inropningarne efter operans slut voro oräkneliga, och för hvarje skördade jubilaren praktfulla lagerkransar, blomsterlyror och buketter. Till slut öfverskyggades han af ett från höjden nedfallande regn af små buketter. Äfven fröken Petrini hyllades med blommor och inropningar. Hr Lundmark hade efterträdt hr Rundberg som Tybalt.

Från in- och utlandet.

Kungl. operan. Till kanslist vid k. operan har antagits hr Johannes Svanberg, känd som lyckad forskare i de svenska skådebanornas historia, särskildt som utgifvare af »Anteckningar om Stora teatern i Göteborg» och »Anteckningar om Vasateatern i Stockholm».

Musikkonservatorium. Enligt tryckt matrikel för höstterminen är elevantalet 170 (104 manliga och 66 kvinliga). Af dessa äro födda i Stockholms stad 63 (43 manliga och 20 kvinliga) och i landsorten 107 (61 manliga och 46 kvinliga).

Sökande voro 118: till sång 24 och kyrkosång 9 (33), piano (såsom hufvudämne) 24, orgel 22, stråkinstrument 20, blåsinstrument 8, harpa 1, kontrapunkt och instrumentation 7, pianostämning 3; 3 sökande afstodo från afläggandet af prof i hufvudämnet.

Nyantagna elever äro 25. Såsom aspiranter till hufvudämnen antecknades 14.

Fru Matilda Linden afreste d. 8 sept. till Köpenhamn, der hon mottagit gästspelsengagement vid den k. teatern under denna och nästa månad. Fru Linden kommer att utföra titelrollerna i »Orfevs» och »Carmen». Sitt engagement vid härvarande opera tillträder hon från och med november.

»Banda Municipale di Pratola», det italienska militärkapellet, som denna sommar uppträdt å kaffekonserterna i Berns och om aftnarna i Strömparterren, lemnar inom kort vår hufvudstad, men återkommer hit nästa år.

Qvartettsångareförbundet har beslutat att deltaga i den teater- och musikutställning, som kommer att ega rum vid nästa års allmänna konst- och industriutställning härstädes, och att dervid låta representera sig af bland annat en större gruppfotografi, stiftarens (Aug. Edgren) porträtt m. m.

Arbetare-Institutets folkkonserter togo sin början söndagen d. 13 sept. Programmet upptog: Bröllopsmarsch af Mendelssohn, Vårstämning af Em. Bach. Trio af Haydn, Sånger af Körling, K. J. Hallström och T. Andrée samt Violinsolo af Rubinstein och Wieniawski. Lokalen var, som vanligt, fyld och de utförande skördade lifligt bifall. Inträdesafgiften är, såsom förut, 25 öre.

Ett hundraårs-minne. Den 23 juli 1796 föddes en af Sveriges förnämste tonsättare, Franz Adolf Berwald. Efter att några år ha varit anställd i hofkapellet flyttade han 1829 till Berlin, der han i början egnade sig åt komposition, men 1835 öppnade ett ortopediskt institut, som egde bestånd i fem år. År 1841, då han var i Wien, komponerade han sin opera »Estrella di Soria», som först 1862 kom till uppförande i Stockholm. Berwald återvände 1842 till Stockholm och utvecklade en ifrig tonsättareverksamhet, men var ej nöjd med det sätt, hvarpå hans arbeten mottogos, utan reste 1846 å nyo utomlands. I Wien uppförde han med biträde af Jenny Lind sin tonmålning »En landtlig förlofningsfest i Sverige», som mottogs med stort bifall. Berwald återvände 1849 till Sverige, var 1851—58 disponent vid Sandö glasbruk och blef 1867 lärare i komposition vid Stockholms konservatorium samt fick i uppdrag att omarbeta vår koralbok, ett arbete, som afbröts af hans den 3 april 1868 inträffade död.

Det är, som bekant, förnämligast på symfoni- och qvartettkompositionens område Berwalds namn framstår bland de främsta i den svenska musikens historia, och äfven i utlandet har hans rika fantasi och musikaliska lärdom blifvit rättvist uppskattade. Svensk Musiktidnings första årgång 1881 illustrerades med Franz Berwalds porträtt, till hvilket Ludvig Norman skref en sympatisk och intressant biografisk uppsats.

Göteborg. I Trädgårdsföreningens konsertsalong har i sommar konserterats af K. Skånska Husarregementets musikkår under dir. Olof Lidners anförande, hvarjemte Operaqvartetten der gasterade till slutet af juli. Efter nämnda musikkår gåfvos der instrumentalkonserter under ledning af dir. Römer, hvarvid operasångaren Otto Edberg någon tid uppträdde som gäst. Från och med september började ungerska kapelet Czonkas Pal konsertera derstädes. Den 6 sept. gaf *k. Westgötadals* regemente under sin dirigent, konsertmästaren Lars Zetterqvist en konsert till förmån för musikkårens enskilda pensionskassa, hvarvid då bl. a. hr. Zetterqvist spelade första satsen af Beethovens violinkonsert.

På Stora teatern började den lyriska afdelningen af Selanderska sällskapet uppträda, d. 30 aug. inledande säsongen med Offenbachs »Frihetsbröderna», hvarefter »Orfeus i underjorden.» och »Läderlappen» följde med fru Emma Berg som gäst. I »Orfeus» utfördes Jupiters rol af herr Ringvall, Plutos af hr. Aug. Svensson, hvars klangfulla baryton gjorde god effekt.

Till d. 30 och 31 oktober annonserar dr Karl Valentin ett par symfonikonserter med biträde af orkester från Köpenhamn samt herr Henri Marteau och Paul Viardot som solister.

Marstrand. Bland musiknöjen härstäder under sommaren må nämnas Schnéevoigt-Torpadikonsert och en konsert af violinisten Nils Ericson jemte pianisten Har. Hedelin. Schnèevoigt-Torpadikonserter ha äfven gifvits å badorterna Särö och Styrsö.

Från våra grannländer.

Kristiania. 1 Aug.—10 sept. Eldorado-teatern började d. 30 juli sin säsong med ett af uteslutande svenska förmågor sammansatt sällskap. Början gjordes med »Tiggarstudenten», som hade god framgång. Hr. Ullman, som säges ha en vackor tenor af lyrisk pregel, berömmes äfvensom hr Schücker, tiggarstudenten N:o 2, hvars kraftiga tenor väckte mycket bifall. Fröken Lindzén var en behaglig Bronislawa, och fröken Eklöf (Laura) samt hr Lundin gjorde äfven lycka i sina partier. Efter denna operett följde »Per Svinaherde», satt i scen af operasångaren E. Adami, som i denna pjes hade sitt första uppträdande i denna säsong. Vidare har »Mamzelle Nitouche» gått öfver seenen. Den 25 aug. gafs här med anledning af Nansens hemkomst en festföreställning, hvars program upptog: 1) »Suzette» (»La dormeuse eveillée») opera comique i 3 akter af Audran, 2) »Under 86 grad,» ballett-divertissement af Ax. Kihlberg, 3) »Nansen och Sverdrup» af Bj. Björnson med musik af Chatharinus Elling, sång af teaterns herrsextett med dubbel besättning, Äfven »St. Hans aften i Dalarne» har uppförts, hvarjemte på Eldorados söndagskonserter fröken Sigrid Eklöf och hr Carl Carlander utfört sångnummer.

Vid midten af aug. anlände från Tyskland violinvirtuosen Willy Hess och pianisten Max Pauer för att sedan anträda en af Warmuths konsertbyrå arrangerad turné i åtskilliga norska städer.

Kristiania teater började sina föreställningar d. 26 augusti och har fr. 3 sept. några gånger uppfört »Flagermusen», med hr Kloed som Eisenstein och fru Elisab. Dybwad som Adéle. Till firande af Nansen och hans nordpolsfarare har å teatern gifvits en festföreställning, hvars musikprogram upptog: »Festpolonäs» af Svendsen, »Kungskvadet» ur Sigurd Jorsalafar för solo (hr Lammers), manskör och orkester af Grieg, »Intermezzo» för orkester af Grieg och »Kjæmpeviser» sjungna af hr Lammers.

Till Nansens ära ha komponerats ett par marscher, »86° 14,» hvars första upplaga om 1,000 exempl. utsåldes på ett par dagar, samt en »Nordpolsmarsch» af Oscar Borg, redan utkommen i 3:dje upplagan.

Fru Eva Nansen, som i oktober skulle ha gifvit konserter i Helsingfors, Åbo, Stockholm och flere af Sveriges förnämsta städer, har meddelat sin impresario, att dessa konserter komma att uppskjutas till längre fram.

Den svenska operasångerskan fröken Gerda Peterson synes ha slagit sig ned som sånglärarinna i Kristiania, der hon såsom »elev af Fritz Arlberg» annonserar sånglektioner.

Helsingfors. 1 aug.—6 sept. Sommaren har varit fattig på musiknöjen af något värde. Ett par militärorkestrar ha emellertid konserterat på ett par förlustelseställen. Den 11 aug. gaf Finlands klockarekår, en konsert i Nya kyrkan under hr E. Sivoris ledning och med biträde af organisten O. Merikanto m. fl. Programmet upptog körer af O. Lindblad (Stridsbön) och Kreutzer, koraler etc. samt solosånger, arior af Händel, Mendelssohn, sång af Is. Dannström (»Jumalan huone»). m. m.

Svenska teatern började sitt spelår d. 2 sept. med »Dardanell och hans upptåg på landet», hvari Dardanell spelades af hr Castegren, Agapetus af fru Castegren. Abonnement emottages vid teatern för 25 spelaftnar och abonnementföreställningarne börja d. 15 sept. En italiensk opera får Helsingfors äfven denna termin, under hr N. Müllers direktion, såsom i våras, och denna börjar sin verksamhet d. 16 d:s.

Solisterna, bland hvilka märkes den här i våras mycket uppmärksammade basisten E. Gandolfi, utgöras af 10, kören af 20 och orkestern af 22 personer. Repertoaren omfattar »Aida», »Traviata», »Maskeradbalen», »Ernani», »Leonora», »Pajazzo», »Lucia», »Cavalleria Rusticana», »Hugenotterna», »Faust», »Lucrezia Borghia», »Fra Diavolo», »Ruy-Blas», »Mignon», »Linda di Chamounix», »Afrikanskan», »Tannhäuser», »Gioconda», »Navarresiskan» och »Demonen» (af Rubinstein.)

Helsingfors' Musikinstitut, hvars direktör, är kompositören och musikteoretikern Martin Wegelius, öppnades åter d. 10 sept. Undervisningen omfattar, såsom vid konservatorierna, musik-teori och historia, piano, violin, violoncell, bleckinstrument, orgel, ensemblespel, tonträffning, solosång, körsång, musikpedagogik, deklamation, plastik m. m. Årsafgiften är 250 finska mark för ordinarie elev, 200 för extra elev, 125 för förskoleelever.

Köpenhamn. Aug. 5—10 sept. Från den danska hufvudstadens lokaler för sommarkonserter ha vi antecknat följande. I Tivolis konsertsalong har man fått höra miss Nikita och en baryton, operasångaren Jean Buyson, hvilka d. 14 aug. gåfvo en populär afskedskonsert. Den 1 aug. gafs här för fullt hus en soaré af Sven Scholander, som gjort ett segertåg utmed danska Öresundskusten och äfven sjöng på Klampenborg inför hela konungafamiljen. I detta etablissement ha äfven kammarsångaren Fritz Schrödter från Wien och hofoperasångaren Erik Schmedes sjungit en del af sommaren, hvarjemte konsert gifvits der af frkn Ingeborg och Gerda Magnus. I Skodsborgs konsertsal har bassångaren Eugèn Barberat med sin fru, pianisten Sophie Barberat från Genève uppträdt. Den 18 aug. gafs der konsert af pianisten Fritz Schousboe med biträde af hr Victor Bendix (pianist) och operasångaren Cornelius Petersen.

Af teatrarne öppnade Folkteatern först sina portar denna säsong. Detta egde rum d. 16 aug., då fru Anna Pettersson-Norrie uppträdde som gäst i operetten »Toto-Tata», hvilken efterföljdes af »Niniche», äfven med henne som gäst; d. 30 aug. gafs »Nitouche» med fru Charl. Wiehe som gäst. Den 23 började speltermin på Casino-teatern med »Cornevilles klockor». Kgl. teaterns nya spelår började 1 sept. med Prolog och ett tragiskt skådespel »Trolldom». Dagen derpå gafs »Trollflöjten» med följande rolbesättning: Sarastro: hr Emil Holm (nu engagerad vid teatern), Tamino och Papageno: hrr Nordal Brun och Liebman, Nattens drottning, Pamina och Papagena: frkn Ida Möller, Noack och Oda Nielsen. Vidare ha uppförts »Der var en gang . . .» och »Aida», denna opera med frkn Dons och Noack som Amneris och Aida, hrr Fredr. Brun och Cornel. Petersen som Radames och Amonasro.

En ny dansk opera förväntas af P. E. Lange Müller, som håller på att komponera en operatext af Einar Christensen öfver motiv från Christian Winthers sköna dikt »Hjortens flugt».

Paris. För Stora operan blir säsongens vigtigaste nyhet Bruneaus »Messidor» till originaltext af Zola och på Opéra Comique Massenets »Askungen». *Marie van Zandt*, den berömda sångerskan, som nu åter blifvit Paris-publikens gunstling, har af direktör Carvalho blifvit engagerad att under två månader uppträda på Opéra Comique såsom Lakmé och Nanon, hvilket sistnämda parti hon nu sjunger för första gången.

London. *Guildhall School of music* torde vara den största musikskola i verlden. I dess praktfulla, för ett par år sedan färdiga skolbyggnad, undervisas omkr. 4 000 lärjungar af båda könen, och lärarnes antal är 110. Undervisningen omfattar piano, sång, stråkinstrumenter, och bland stränginstumenter äfven guitarr, vidare flöjt, klarinett, fagott, trumpet, men eget nog icke basun. Skolans inkomster utgjorde enl. sista årsberättelsen 30,290 Pd., utgifterna till 24,317 Pd. Lärarne betalas högt. Förste professorn i sång, Mr. Rich. Latter, hade förra året en inkomst af 768 Pd. (= 13,824 kronor), förste professorn i pianospelning, Mr. Leipold 593 Pd. (= 10,674 kronor) o. s. v.

Amsterdam. Den nederländska operan, som varit på väg att stängas af ekonomiska skäl, kommer nu att fortfarande hållas öppen, sedan genom ett lotteri dess ekonomiska grund betryggats. 25,000 lotter à 1 gulden släppas ut. På hvar 250:de lott utfaller vinst, bestående af abonnement för alla operaaftnar till värde af 250 gulden.

Wien. *Teater an der Wien* öppnades å nyo den 1 september med Mascagnis enaktsopera »Zanetto». Framgången var ej synnerligen stor. Mascagnis musik höjer sig ej mycket öfver det alldagliga och libretton efter Coppés »Le passant» är ej sceniskt verksam. Hela operan varar knappt 40 minuter. Rikt bifall skördade emellertid fru Gemma Bellinconi, som i Italien kreerade Zanettos rol, och fröken Lili Lejo som Sylvia, de enda personerna i stycket.

Franz Schubert är titeln på ett nyss utkommet musikaliskt-dramatiskt festspel af Gust. Burchard till komponistens 100-åriga födelsedag d. 31 Jan. 1897. Flere scener ha redan antagit till uppförande festspelet, hvars afsättning för teatrarne ombesörjes af förlagsfirman Ernst Stieber i Berlin.

Dödsfall.

Bagge, Selmar. Musikskriftställare och komponist, f. 30 juni 1823 i Koburg, † 15 juli i Basel, direktör för musikskola derst. från 1868. Efter studier vid Prag-konservatoriet och hos Sechter i Wien blef han der 1851 lärare vid konservatoriet. 1855 lemnade han denna plats, polemiserade mot detta institut och blef 1863 redaktör för »Allg. musical. Zeitung». Hans kompositioner äro kammarmusikverk, en symfoni, sånger och pianostycken. En »Lehrbuch der Tonkunst» utgaf han 1873.

Cagnoni, Antonio, omtyckt italiensk operakomponist, f. 8 febr. 1828, † i Bergamo 30 april. C. gjorde sina musikstudier vid Milano-konservatoriet, var kapellmästare vid katedralen i Vigevano 1852—73 och i Novara till 1887 och sedan vid kyrkan S:ta Maria Maggiore i Bergamo. Af hans bortåt 20 operor äro mest bekanta »Don Bucefalo», (1847), »Papa Martin» och »Michele Perrin», hvilka gjort stor lycka i Italien.

Dachs, Joseph, utmärkt pianist och musikpedagog, professor vid konservatoriet i Wien, f. 30 sept. 1825, † d. 5 juni. D. kom 1844 till Wien. Halm och Czerny samt Sechter voro hans lärare.

Faminzin, Alexander, Sergiewitsch, rysk komponist och professor, f. 1841 i Kaluga, † i Ligowo vid St Petersburg 6 juli. F. gjorde sina förnämsta musikstudier 1862--65 i Leipzig för Hauptmann och E. F. Richter, blef 1865 professor i Musikhistoria och estetik vid det ryska musiksällskapets konservatorium. 1875 uppfördes med stort bifall hans opera »Sardanapal». Hans kompositioner äro vidare piano- och sångsaker, flere stråkqvartetter, en pianoqvintett, en rysk Rhapsodi för violin och orkester, en symfonisk dikt »Dionysos tåg» och en 1883 i klaverutdrag utkommen opera »Uriel Acosta». F. har äfven verkat som musikskriftställare.

Harris, August, sir, bekant engelsk teaterledare och impressario, † 22 juni i Folkestone, 44 år. H. ledde sedan 1879 i London Drury Lane-teatern och sedermera Coventgarden, der han samlade till sig verldens förnämsta operaartister under säsongen. Hans ansedda sociala ställning förskaffade honom flere hedersposter inom Londons city, och 1891 efter kejsar Wilhelms besök i London utnämndes han till baronet. H. var äfven dramatisk författare (»Million of Money», »The World», »Human nature», »Prodigal daughter», »Life of Pleasure»).

Kufferath, Hubert Ferdinand, komponist och musikteoretiker, f. 10 juni 1808 i Mühlheim a. d. Ruhr, † 23 juli i Bryssel, der han 1844 slog sig ned och 1872 blef lärare i komposition vid konservatoriet. K. har skrifvit en symfoni, pianosaker (konserter, 6 »'Etudes de concert» till Clara Schumann) och sångverk. K. studerade under Mendelssohn i Leipzig, der äfven Schumann mycket intresserade sig för honom.

Meinardus, Ludwig, Siegfried, bekant komponist och musikskriftställare, f. 17 sept. 1827 i Hooksiel vid Jahdebugten, † i början af juli i Bielefeld. M. studerade musik i Leipzig och hos A. B. Marx i Berlin, kallades till Dresden som konservatorielärare och lefde 1874—87 i Hamburg som komponist och musikförfattare. Hans vigtigaste kompositioner äro oratorierna »Simon Petrus», »Gideon», »König Salomo», »Luther in Worms» m. m., violinsonater, 3 pianotrior, pianoqvintett, stråkqvartetter, oktett för blåsinstrument, symfonier, sånger. Förutom musikuppsatser i »Hamb. Correspondent (1874—85) o. a. blad har M. skrifvit »Kulturgeschichtliche Briefe über deutsche Tonkunst», »Rückblick auf die Anfänge der deutschen Oper» (1878), »Mattheson und seine Verdienste um die deutsche Tonkunst», »Mozart, ein Künstlerleben» (1882), »Die deutsche Tonkunst» (i 18 och 19 årh.) 1888 m. m. Ett par operor af honom »Bahnesa» och »Doctor Sassafras» vänta på uppförande.

Novello, Joseph Alfred, musikförläggare, son af Vincent N., stiftare af den bekanta stora musikförlagfirman Novello, Ewer and C:o. i London afled d. 16 juli, 86 år, i Genua. Han lemnade affären 1856 och flyttade till Italien. På hans förlag uppstod 1846 »Musical Times».

Schachner, Rudolf, Joseph, pianist och komponist f. 31 dec. 1821 i München, † 16 aug. i Salzburg. Elev af J. B. Cramer och Henselt uppträdde han med stor framgång som pianovirtuos och satte sig 1853 ned i London såsom pianolärare. För omkr. 10 år sedan flyttade han till Wien. Ett hans oratorium »Israels Rückkehr von Babylon» har ofta uppförts. Han har för öfrigt komponerat 2 konserter och andra saker för piano.

Villaret, utmärkt tenor, 1863—1882 anställd vid Stora operan i Paris, f. 1830 i Milhaud (Dep. Gard) har i sommar aflidit. Innan han kom till teatern var han bryggardräng.

Hvarjehanda.

Den äldsta af alla pianister, en samtida till Field, Thalberg, Mendelssohn, Chopin, ja till och med till Beethoven, är den i Buffalo (staten New York) lefvande *Antoine de Kontski*, född 27 okt. 1817 i Krakau, vida bekant genom sin pianokomposition »Le Reveil du lion». Den gamle pianovirtuosen har nyligen beslutat sig för en konsertresa och gaf för ej längesedan en konsert i Singapor, om hvilken dervarande »Free Press» berättar att mästaren spelade ännu allt jemt briljant, och beundransvärdt var framför allt hans minne, som ej en gång svek honom då han spelade utantill Beethovens sonater. Vid slutet af sina konserter spelade han alltid sitt ofvannämda stycke »Lejonets uppvaknande». Den snart 80 årige pianisten tänker utsträcka sin konserttourné till Frankrike och Ryssland.

Stockholms Musik-institut

Brahegatan 7 B, öfver gården I tr. upp.

Höstterminen börjar den 15 September och slutar den 15 December.

Undervisning meddelas uti *Pianospelning* och *Harmonilära*. Anmälningstid kl. 1/2 1—1/2 2 dagligen från den 7 till den 15 September. Efter sistnämnda dag Måndagar och Torsdagar kl. 1/2 1—1/2 2.

För närmare redogörelser tillhandahålles prospekt

Sigrid Carlheim-Gyllenskköld.

Richard Anderssons Musikskola

öppnas åter Måndagen den 21 September.

Undervisningsämnen: **Piano, Ensemblespel, Harmonilära** och **Kontrapunkt.**

Skriftliga anmälningar till och med den 17 Sept., muntliga Fredagen den 18 och Lördagen den 19 Sept. kl. 12—2 och 5—6 e. m.

Ordinarie mottagningsdagar: Onsdagar och Lördagar 1/2 2—1/2 3 e. m.

Plan för undervisning, honorar m. m. tillhandahålles.

Stockholm, ***Brunnsgatan n:o 28,*** *2 tr., Norr.*

Filial uti Herr Norbergs välkända pianomagasin,

S:t Paulsgatan n:o 15, *Söder.* (G. 33 326.)

Undertecknads Musikskola

öppnas åter Fredagen den 18 September.

Undervisningsämnen: *Piano, Ensemblespel* och *Harmonilära.* Anmälningar mottagas alla dagar kl. 12—2 och 5—6 e. m. *från och med den 15 till och med 22 September.* Prospekt tillhandahålles.

Stockholm. **Döbelnsgatan 7, 3 tr.** ***Hedvig Svenson.***

(S. T. A. 28 996.)

Wilhelm Hansen.

Musik-Forlag, Kjöbenhavn.

Melodiske

Special-Etuder

för Pianoforte

af

Ludvig Schytte.

Op. 75.

1. Brudte Accorder. — 2. Trille og Tremolo. — 3. Octaver. — 4. Med skiftende Hænder. — 5. Rhytmiske og polyrhytmiske Etuder. — 6. Legato og Staccato. — 7. Etuder for venstre Haand. — 8. Terzer och Sexter. — 9. Accordgreb. — 10. Pedal-Etuder.

Hefte 1—10 à 1 Kr. 25 Øre.

»Allgemeine Musik-Zeitung» skrifver bl. a. om dessa Etuder, att de äro »ett originalstudieverk af obestridligt värde. — — — Den spelande får i dessa studier verklig musik i händerna. Pianospelare, som hunnit till de mest använda af Beethovens sonater (op. 2, 3, 13, 16 o. s. v.) men ännu icke våga sig på Chopins etuder, skola genom dessa etuder af Schytte bringas ett godt stycke framåt. I den fullaste öfvertygelse om detta verks utomordentliga nytta fästa vi särdeles konservatoriers och musikskolors uppmärksamhet på detsamma.

Pristäflan.

Sällskapet för svenska qvartettsångens befrämjande inbjuder härmed svenska tonsättare till täflan om pris för flerstämmiga kompositioner för mansröster.

Kompositionerna skola vara skrifna till svensk text efter fritt val och utan ackompanjemang, förbehållande sig sällskapet egande- och förlagsrätt till de arbeten, som blifva prisbelönade. Komposition, som är i enahanda eller liknande form förut från trycket utgifven, kan ej i täflingen deltaga. Täflingsprisen äro 250, 100 och 50 kronor, och kan första priset endast tilldelas en större komposition af större omfång. Icke prisbelönad, men lämplig komposition kan efter öfverenskommelse inköpas till qvartettsamlingen.

Såsom prisdomare fungera, enligt benäget åtagande, förre Statsrådet Herr Gunnar Wennerberg, Herr Professorn och Kommendören Ivar Hallström och Herr Hofkapellmästaren m. m. Richard Henneberg.

Kompositionerna skola före den 1 December innevarande år insändas till Hofmusikhandlaren Abr. Lundqvist, 8 Malmtorgsgatan, Stockholm; och skola kompositionerna vara försedda med tydligt skrifvet motto, deraf afskrift skall finnas å ett medföljande förseglad kuvert, innehållande kompositörens namn och fullständiga adress.

Rätt förbehålles att vid tillämnadt inköp bryta den till kompositionen hörande namnsedeln.

Stockholm i Juni 1896.

Styrelsen.

J. G. MALMSJÖ

GÖTEBORG

Etablerad 1843.

Kongl. Hofleverantör.

Nitton **första** pris, in- och utrikes.

Pianinos och **Flyglar**

Beqväma afbetalningsvilkor.

Talrika vitsord

från framstående musici och konstnärer, bl. a. från **Alfred Reisenauer, Professor Franz Neruda, Alfred Grünfeld, Moritz Rosenthal, Madame Teresa Carreno, Fru Margareta Stern, Fru Hilma Svedbom, Fröken Tora Hwass** samt **Kungl. Musikaliska Akademien** och **Göteborgs** mera framstående musici och musiklärarinnor.

Skandinaviska Orgelfabrikens

Kammarorglar,

hvaråde nyaste uppfinningar och förbättringar tillämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare såväl i Stockholm som i landsorten *enhälligt* vitsordade för att vara de **bästa** i norden tillverkade. Prisbelönta i Köpenhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på begäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.

Kontor och utställning i Stockholm:

Mästersamuelsgatan 24.

Pianomagasin.

Flyglar, Pianinos, Tafflar och **Orglar** från in- och utländska utmärkta Fabriker **till de billigaste** priser. För instrumentens bestånd ansvaras.

Äldre Pianos tagas i utbyte.

OBS. Ständigt lager af **Flyglar** från Blüthner och **Pianinos** från G. Schwechtens berömda fabriker.

Gust. Petterson & Komp.

43 Regeringsgatan 43.

Flyglar, Tafflar och **Pianinos** från **J. G. Malmsjö.**

Innehåll: Marlborough-visan, sjungen i Vestergötland (text och melodi). — Kunglig scen — nationalscen, ur »Musikaliska studier» af dr Adolf Lindgren (forts. och slut). — Chopin, af F. Hueffer efter Karasowski. — Stockholmsutställningen 1897, Teater- och musikutställningen. — Wagners operor i kronologisk följd. — Från scenen och konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Hvarjehanda. — Annonser.

Stockholm, Kôersners Boktryckeri-Aktiebolag, 1896.